

KANCELARIA ADWOKACKA

adw. MAGDALENA RDUCH

ul. Wielkopolska 42F, 44-335 Jastrzębie Zdrój

NIP: 647-244-54-68, Regon: 365101439

Tel. 505 872 007

Jastrzębie Zdrój, 22.02.2021 r.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

UL. SUCHA 12

00 - 918 WARSZAWA

598

Skarżąca: A W

, rep. przez adw. Magdalena Rduch

SKARGA KONSTYTUCYJNA

Działając jako Pełnomocnik Skarżącej, pełnomocnictwo szczególne do sporządzenia i złożenia Skargi Kasacyjnej wraz z opłatą od pełnomocnictwa w załączniku, na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997.78.483) wnoszę o dokonanie kontroli art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2018., poz.1270 ze zm.) poprzez badanie zgodności ww. przepisu z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, art. 37 ust. 1 Konstytucji RP, art. 2 Konstytucji RP, art. 65 ust 1 Konstytucji RP w zw. z art. 67 Konstytucji RP. Ww. przepisowi zarzucam naruszenie prawa materialnego: art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, art. 37 ust. 1 Konstytucji RP, art. 2 Konstytucji RP, art. 65 ust 1 Konstytucji RP w zw. z art. 67 Konstytucji RP – poprzez ich nie uwzględnienie.

Wnoszę ponadto, o zasądzenie na rzecz Skarżącej kosztów postępowania wg. norm przepisanych.

zastosowania przepis pozwalający całkowicie niezdolnej do pracy i posiadającej 25 lat okresów składkowych, na niewykazanie 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w ostatnim dziesięcioleciu. Równocześnie ZUS podkreślił, że wobec wykazania przez ubezpieczoną okresów składkowych i nieskładkowych nie musi ona spełnić warunku powstania całkowitej niezdolności w ciągu 18 miesięcy od ustania zatrudnienia. Nadto organ rentowy uwypuklił, że w dalszym ciągu nie uwzględnił okresu pracy od , bowiem w dokumentach przedłożonych przez odwołującą brak jest wykazu pobieranych w tym czasie zasiłków chorobowych.

W odwołaniu od powyższych decyzji i w toku procesu, ubezpieczona wniosła o ich zmianę poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu trwałej całkowitej niezdolności do pracy. Wskazała, że w jej ocenie ZUS nieprawidłowo ustalił jej łączny stan pracy, który winien łącznie wynosić , co w jej ocenie nie powoduje konieczności wykazywania 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w ostatnim dziesięcioleciu. Dalej odwołująca podnosiła, że w niektórych okresach zatrudnienia pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy, równocześnie u dwóch pracodawców, co jej zdaniem winno spowodować zaliczenie takiego okresu w wymiarze podwójnym. Nie zgodziła się też z niezaliczeniem jej do okresów składkowych, okresu zarejestrowania jako bezrobotnej.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wnosił o ich oddalenie podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Wyrokiem z dnia sierpnia 2019 r., Sąd Okręgowy w G w sprawie o sygn. akt , rozpoznając odwołania od decyzji organu rentowego z dnia maja 2019 r., maja 2019 r., czerwca 2019 r., oddalił odwołania.

Sąd ustalił, że ubezpieczona A W urodziła się czerwca 1960 r., z zawodu jest

W dniu stycznia 2019 r., ubezpieczona złożyła wniosek o rozpoznanie jej uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia.

Orzeczeniem z marca 2019 r., lekarz orzecznik ZUS, na podstawie badania przedmiotowego i analizy dokumentacji medycznej, uznał odwołującą za trwale całkowicie niezdolną do pracy w okresie od marca 2018 r., W oparciu o orzeczenie lekarza orzecznika organ rentowy wydał pierwszą z zaskarżonych decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, iż ubezpieczona w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy udowodniła jedynie okresów składkowych i nieskładkowych,

natomiast w dziesięcioleciu poprzedzającym powstanie niezdolności, ubezpieczona wykazała takich okresów zamiast wymaganych 5 lat i ponadto zamiast wymaganych 25 lat okresów składkowych w przebiegu całej aktywności zawodowej. Nadto udowodniła okresów składkowych i nieskładkowych, łącznie z okresem studiów.

Ubezpieczona podnosiła, że ZUS nie zaliczył jej do okresów składkowych zatrudnienia od , jednak nawet doliczenie tego nieco ponad miesiąca, do dotychczas uwzględnionych okresów składkowych nie spowoduje, iż ubezpieczona będzie się legitymować 25 latami okresów składkowych.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczona studiowała w systemie dziennym na studiach w okresie od października 1979 r., do listopada 1985 r., kiedy to zdała egzamin dyplomowy. Studia programowo trwały 5 lat – 10 semestrów. Następnie była zatrudniona w następujących okresach i u następujących pracodawców:

Od września 2009 r., odwołująca została zarejestrowana jako bezrobotna bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Sąd Okręgowy podał, że w toku procesu tj. na rozprawie w dniu sierpnia 2019 r., ubezpieczona przyznała, że organ rentowy prawidłowo ustalił datę powstania jej niezdolności do pracy. Nadto nie jest ona w stanie wykazać wymaganych 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych zarówno w dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę, jak i w dziesięcioleciu poprzedzającym powstanie tej niezdolności, bowiem jej ostatnie zatrudnienie ustało z dniem sierpnia 2009 r.

Powołując się na treść art. 57 ust. 1 i ust 2, art. 58 ust 1, art. 58 § 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r., o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) Sąd Okręgowy wywiódł, że odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podkreślił, że kwestią sporną w niniejszej sprawie, wobec uznania ubezpieczonej za trwale całkowicie niezdolną do pracy w okresie od marca 2018 r., było ustalenie, czy ubezpieczona, spełnia również warunki stażowe tj. czy wykazała co najmniej 5 lat okresów składkowych uzupełnionych okresami nieskładkowymi, w ilości nieprzekraczającej 1/3 udowodnionych okresów składkowych, a jeżeli nie to, czy wykazała co najmniej 25 lat okresów składkowych i tym samym czy przysługuje jej prawo do wnioskowanego świadczenia.

Oceniając ilość wykazanych przez odwołującą okresów ubezpieczenia, Sąd Okręgowy podzielił dokonane w tym zakresie ustalenia organu rentowego. W szczególności Sąd ten uznał, że ubezpieczona nie wykazała wymaganych 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych o których mowa w art. 58 ust. 2 ustawy emerytalnej, bowiem w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy udowodniła jedynie 1 rok okresów składkowych i nieskładkowych, natomiast w dziesięcioleciu poprzedzającym powstanie niezdolności, ubezpieczona wykazała takich okresów. Nadto ubezpieczona w trakcie całego okresu jej aktywności zawodowej wykazała łącznie okresów składkowych.

Ubezpieczona wprawdzie podnosiła, że w okresie od , pracowała i nie pobierała zasiłków chorobowych. Sąd Okręgowy uznał jednak, że nawet uwzględnienie tego okresu jako składkowego nie spowoduje zmiany stanu faktycznego w zakresie prawa do renty. Podobnie równoczesne wykonywanie przez odwołującą, w latach

1989 – 1991, zatrudnienia u dwóch różnych pracodawców, na pełny etat, u każdego z nich nie spowoduje zwiększenia udowodnionych okresów składkowych, bowiem ze względu na ilość równoczesnych stosunków pracy, czy też innych form aktywności zawodowej, okres taki na prawo do świadczenia, zawsze liczony jest jako jeden okres zatrudnienia. Podobnie po doliczeniu do [] okresów składkowych, nie spowoduje wykazania przez nią 25 lat okresów składkowych w trakcie całego okresu zatrudnienia.

Z tych względów Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczona jako osoba całkowicie niezdolna do pracy, nie może nabyć prawa do renty, ponieważ nie spełnia warunku przewidzianego w art. 58 ust. 1 pkt 5 w związku z ust 2 ustawy emerytalnej.

Z tych względów, Sąd Okręgowy – na mocy art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. odwołanie oddalił

Apelację od powyższego wyroku wniosła ubezpieczona, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

- naruszenie art. 32 i art. 67 Konstytucji RP poprzez dyskryminowanie osób bezrobotnych w dostępie do świadczenia rentowego z tytułu całkowitej trwałej niezdolności do pracy,
- nieuwzględnienie zapisu art. 57 § 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r., o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj., Dz. U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.)

Z tych względów, ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżone wyroku w całości.

Na rozprawie z dnia [] lutego 2020 r. pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie apelacji.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Apelacja ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie, jako pozbawiona uzasadnionych podstaw.

Sąd Apelacyjny miał na uwadze, że renta z tytułu niezdolności do pracy nie jest świadczeniem socjalnym, a jej przyznanie jest możliwe dopiero po spełnieniu wszystkich, a nie tylko niektórych, ustawowych przesłanek, o jakich mowa w art. 57 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 21 maja 2019 r., sygn. akt III AUa 557/18 Lex numer 2692943).

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu I instancji, że przy ustalonej dacie powstania niezdolności do pracy (tj. od [] marca 2018 r., co było okolicznością bezsporną) ubezpieczona nie kwestionowała ustaleń Sądu, że przed powstaniem niezdolności do pracy udowodniła jedynie 1 rok okresów składkowych i nieskładkowych, natomiast w dziesięcioleciu poprzedzającym powstanie niezdolności, ubezpieczona wykazała [] takich okresów zamiast wymaganych 5 lat (brak spełnienia przez ubezpieczoną przesłanki art. 58

ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) a ponadto ubezpieczona posiada zamiast 25 lat okresów składkowych w przebiegu z całego okresu jej aktywności zawodowej, tj. nie spełnia wymogu o którym mowa (bez spełnienia przez ubezpieczoną przesłanki z art. 58 ust 2 ustawy emerytalnej). Powyższego stanowiska nie zmienia okoliczność, że w okresie od r., wedle twierdzeń ubezpieczeniowej miałaby pracować i nie pobiera zasiłków chorobowych. Nadto, zatrudnienie u dwóch pracodawców na dwa etaty u różnych pracodawców (za okres pracy ubezpieczeniowej 1989 - 1991) nie powoduje zwiększenia udowodnienia okresów składkowych i okres ten liczony jest zawsze liczony jako jeden okres zatrudnienia.

Sąd II instancji podzielił stanowisko Sądu I instancji, iż ubezpieczona nie spełnia warunków z art. 58 ust.1 pkt 5 w związku z ust 2 ustawy emerytalnej.

Zgodnie z ust. 4 art. 58 tej ustawy przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Zatem według tego stanu prawnego, uprawniającego do renty warunku wykazania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego (5 lat w 10-leciu poprzedzającym złożenie wniosku o świadczenie lub powstanie niezdolności do pracy) nie musi spełnić tylko ten całkowicie niezdolny do pracy ubezpieczony, który legitymuje się okresem składkowym w rozmiarze 25 lat kobieta i 30 lat mężczyzna. Nie jest zatem zwolniona od obowiązku wykazania tej przesłanki osoba, o jakiej mowa w art. 57 ust 2 ustawy emerytalnej. Dopiero wykazanie ubezpieczonego całkowicie niezdolnego do pracy okresem składkowym w rozmiarze co najmniej 25 lat kobieta lub 30 lat mężczyzna zwalnia przy ubieganiu się o rentę z konieczności wykazania zarówno tego, że niezdolność powstała w okresach ubezpieczenia lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ich ustania (art. 57 ust. 2 ustawy), jak i tego, że legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowy, w rozumieniu art. 57 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 58 ust. 1 pkt 5 i ust 2 ustawy.

W konsekwencji, podniesiony przez ubezpieczoną zarzut, co do naruszenia art. 57 ust 2 ustawy emerytalnej nie mógł odnieść skutku, skoro, jak wynika z prawidłowych ustaleń faktycznych, ubezpieczona nie ma wymaganego w nim 25 letniego okresu składkowego.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do przyjęcia, iż doszło do naruszenia powołanych w apelacji art. 32 i art. 67 Konstytucji RP tylko z tego powodu, że ubezpieczona nie spełniła kumulatywnie wszystkich przesłanek do przyznania jej prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Z tych względów, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Skarżąca wniosła wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia Skargi Kasacyjnej. Wyznaczony fachowy pełnomocnik sporządził Opinię o bezzasadności Skargi Kasacyjnej.

2. STAN PRAWNY POWOŁYWANY PRZEZ ZUS I SĄDY

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2018., poz.1270 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania. 2. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Art. 58. 1. Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok – jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat
- 5) 5 lat – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

2. Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania.

3. NARUSZENIE KONSTYTUCJI POPRZEZ ART. 58 UST. 2 USTAWY Z DNIA 17 GRUDNIA 1998 R. O FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH.

Art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest rażąco sprzeczny z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP w zw. z art. 37 ust. 1 Konstytucji RP, art. 2 Konstytucji RP w zw. z art. 65 ust 1 Konstytucji RP w zw. z art. 67 Konstytucji RP.

Przepis ustawy art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest rażąco sprzeczny z ww. artykułami Konstytucji z uwagi na fakt, uzależnienie obliczenia okresów składkowych i nie składkowych (przy rencie z tytułu niezdolności do pracy) od zgłoszenia wniosku o rentę lub przed powstaniem rażąco narusza prawo bezrobotnych (przez czas dłuższy niż 10 lat) do zaliczenia okresów składkowych i nie składkowych powstałych przed 10 laty od złożenia wniosku lub 10 lat przed dniem powstania.

W rezultacie okresy składkowe i nie składkowe Ubezpieczonego występującego o rentę z tytułu niezdolności do pracy – powstałe przed okresem 10 lat przed złożeniem wniosku nie są brane pod uwagę przy wyliczeniu 5 – letnich okresów składkowych i nie składkowych.

Ww. ograniczenie obliczania okresów składkowych i nie składkowych do 10 lat przed złożeniem wniosku – stanowi rażącą dyskryminację osób, których niezdolność do pracy powstała po 30 roku życia w stosunku do osób do 30 roku życia.

Zgodnie z art. 57 pkt. 1 – 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w stosunku do osób, u których niezdolność do pracy powstała w młodszym wieku tj. do 30 roku życia okresy składkowe i nie składkowe nie są ograniczone 10-letnim terminem.

Art. 32 ust. 1 Konstytucji stanowi, iż „Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.” Art. 32 ust. 2 Konstytucji wskazuje, iż „Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.”

Tymczasem art. Art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dyskryminuje osoby u których niezdolność do pracy powstała po 30 roku życia w stosunku do osób u których niezdolność do pracy powstała do 30 roku życia.

Nadto, zauważyć należy, iż art. 65 Konstytucji przyznaje każdemu obywatelowi RP prawo do wolności wyboru zawodu i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy. Z prawa do wolności wykonywania zawodu wynika a contrario prawo do wolności co do pozostawiania

bez zawodu i bez pracy.

Pozostawanie bez pracy (choć w przypadku Skarżącej niezawinione) również nie powinno być podstawą dyskryminacji poprzez uznawanie okresów składkowych i nie składkowych za okres wyłącznie 10 lat przed datą złożenia wniosku, podczas gdy osoby do 30 roku życia nie są ograniczone 10 letnim okresem przewidzianym w zaskarżonym przepisie.

Ww. naruszenia są przeciwne zasadzie sprawiedliwości społecznej przewidzianej w art. 2 Konstytucji RP.

Nadto, jak wskazuje art. 67 ust. 1 Konstytucji Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa.

Ww. przepis art. 58 ust. 1 stanowi, iż każdy obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego – a ograniczenie tego prawa poprzez uzależnienie obliczania okresów składkowych i nie składkowych jest przejawem nieuzasadnionej dyskryminacji z względu na wiek. Kiedy osobie mającej 30 lat można zaliczyć wszystkie okresy składkowe i nie składkowe, a osobie mającej powyżej 30 lat (jak Skarżąca) wyłącznie okresy składkowe i nie składkowe z ostatniego dziesięciolecia – nie może być mowy o równości wobec prawa.

Z uwagi na zastosowanie przez organ ZUS i Sądy zaskarżonego przepisu doszło do dyskryminacji Skarżącej i odmowy przyznania jej renty z tytułu niezdolności do pracy.

Mając na uwadze powyższe niniejsza Skarga jest konieczna i uzasadniona.

~~ADWOKAT~~

Magdalena Rduch